

Notat

OPPDRAG	Evanger Transformatorstasjon	DOKUMENTKODE	45513-MUL-EVA-RIM-RE-003
EMNE	Naturtypekartlegging	TILGJENGELIGHET	Åpen
OPPDRAGSGIVER	Statnett	OPPDRAGSLEDER	Line Bondlid
KONTAKTPERSON	Contact	UTARBEIDET AV	Anna Krohn-Hansen
KOPI		ANSVARLIG ENHET	10233012 Miljørådgivning Vest

SAMMENDRAG

Tiltaksområdet ved Evanger transformatorstasjon ble undersøkt av feltøkolog 09.09. 2025. Det ble ikke funnet naturtyper etter Miljødirektoratets instruks[6] (rødlistede og/eller spesielt forvaltningsverdige naturtyper). Det ble ikke funnet karplanter, moser eller lav på Norsk rødliste for arter[4]. Det ble gjort noen registreringer av arter på Fremmedartslista [5], dette gjelder kjempespringfrø og arter fra granslekta. Nord og vest for transformatorstasjonen er det stedegen natur av furuskog, åpen myrflate og myr- og sump-skog.

1 Innledning

I forbindelse med oppgradering av kraftnettet på Vestlandet, er Multiconsult leid inn for å gjennomføre en konseptvurdering av ny transformatorsjakt for T5 Evanger transformatorstasjon.

Tiltaket er vurdert i forhold til KU-forskriften, der følgende ble konkludert: «Dersom det gjøres funn av vesentlige naturverdier ved naturtypekartlegging etter Miljødirektoratets instruks, kan det bli nødvendig med konsekvensutredning av tema naturmangfold iht. Miljødirektoratets veileder M-1941» [1]. Foreliggende notat beskriver kartlegging av naturtyper og vegetasjon i tiltaksområdet. Det er gjennomført egen befaring for kartlegging av dyreliv [11].

2 Befaring vegetasjonsøkolog

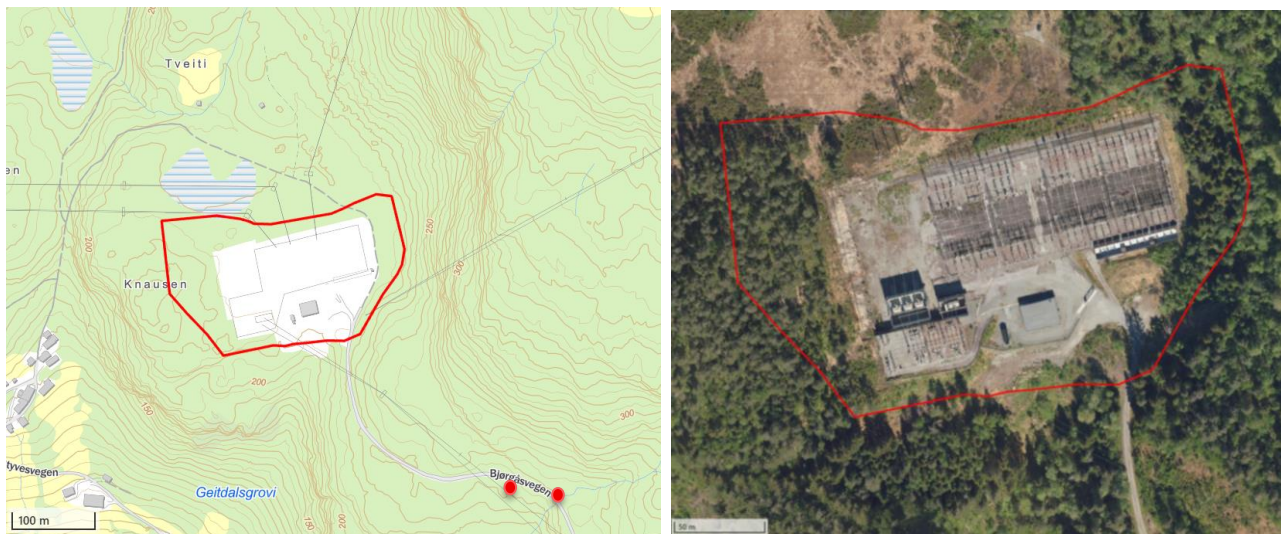
Feltbefaring ved Evanger transformatorstasjon ble utført av vegetasjonsøkolog fra Multiconsult 09.09 2025. Det var oppholdsvær under befaringen. ArcGIS fieldmaps, og innebygget GPS i nettbrett ble benyttet til registrering av arter. Området hadde ok GPS-dekning, mange objekter i terrenget var gjenkjennelig for nøyaktig stedfesting av registreringer på kart. På befaringstidspunktet var vegetasjonen fortsatt velutviklet og synlig i området, til tross for at noe vegetasjon hadde begynt å visne. Per september har været holdt seg forholdsvis mildt sensommeren 2025. Befaringsdato ansees som et egnet tidspunkt for vegetasjonskartlegging i det gitte tiltaksområdet.

Kartleggingsområdet ble undersøkt for karplanter, moser og lav på Norsk rødliste for arter 2021 [4] og karplanter på Fremmedartslista 2023 [5]. Området i Figur 1 ble kartlagt etter Miljødirektoratets

01	30.09.2025	Befaringsnotat vegetasjonskartlegging	Anna Krohn-Hansen	Agnieszka Wyspianska	Guri Marie Lindmark
REV.	DATO	BESKRIVELSE	UTARBEIDET AV	KONTROLLERT AV	GODKJENT AV

instruks [6]. To arealer langs Bjørgåsvegen, som har vært vurdert som riggområder ble også besøkt under befaringen, uten at arealene ble meldt inn for kartlegging etter Miljødirektoratets instruks.

Figur 1: Areal meldt inn for NiN-kartlegging. Røde punkt langs Bjørgåsvegen ble også besøkt. Bildene er hentet fra NiNweb.no.

3 Resultater

Det er ingen mistanke om at området er rikt, basert på NGU sitt kart over kalkinnhold i grunnen [1]. I Naturbase (Miljødirektoratet sin database) [2] og Artskart (Artsdatabanken sin database) [3] foreligger ikke tidligere arts- eller naturtyperegistreringer i området, utover registreringer fra zoolog sin prosjektbefaring 31.mai 2025, og observert hjort i området [3].

3.1 Feltbefaring

3.1.1 Naturmangfold

Det ble ikke gjort noen registreringer av naturtyper etter Miljødirektoratets instruks eller funn av karplante-, mose- eller lavarter på Norsk rødliste for arter under befaring.

I vest grenser høyspenningsanlegget til en furuskog, trolig nærmere 100 år, basert på trærnes karakter. Det ble ikke utført aldersbestemmelse med treborr i felt. Skogens alder er derfor tilknyttet usikkerhet. Basert på NIBIO sitt satellitt aldersestimat for området, er skogen vurdert som 86 år gammel. Knausen, vest for transformatorstasjonen er en av de resterende arealene i området med skog som er over 80 år gammel [7]. For øvrig har området blandingsskog av varierende alder, på rundt 20-50 år, basert på NIBIO sitt satellitt estimat.

Nord i undersøkelsesområdet er et våtmarksareal med åpen jordvannsmyr og tresatt myrskog med furu og bjørk. Myren er kalkfattig med artsinventar av blant annet pors, blokkebær, rome, blåtopp og røsslyng, klokkeløng. Figur 2 viser furuskogen i vest og jordvannsmyren nord i undersøkelsesområdet.

Nordøst i undersøkelsesområdet, langs nordsiden av traktorvegen, er det selje og gråor dominert fastmarkskog og sumpskog. Nordøst- og øst i undersøkelsesområdet er vegetasjonen intermediært næringskrevende, med arter som rød jonsokblom, stankstorkenebb, alm, vendelrot og mjøddurt.

Resterende tresatte arealer rundt dagens høyspentanlegg har ung fattig blandingskog med arter blåbær, tyttebær, blåtopp, smyle, einstape, skrubbær, einer og ung bjørk, gran og furu. Flere områder har tegn til forstyrrelser og skjøtsel, typisk med vegetasjon av bringebærkratt, hestehov og geitrams. Langs tilkomstveger og gjerder holdes vegetasjonen åpen, og flere arealer er fylt ut. Disse naturtypene faller i kategorien sterkt endret fastmark, grunnet menneskelig påvirkning. Langs vegkantene finnes innslag av engarter som blåklokke og fagerperikum. Mindre partier med vegkant har likhetstrekk med seminaturlig eng, men her er ikke arealer av tilstrekkelig størrelse til å oppnå kriteriene for naturtypen D5 Eng-aktig sterkt endret fastmark [6].

Langs Bjørgåsvegen ble to områder undersøkt, se røde punkt i Figur 1.

Punkt på sørsiden av vegen: Vegfylling gjengrodd med stedegne arter. Noen selje, hassel og gråor trær langs vegen. Like øst for utfylt veglomme er det plantet gran i en skrent.

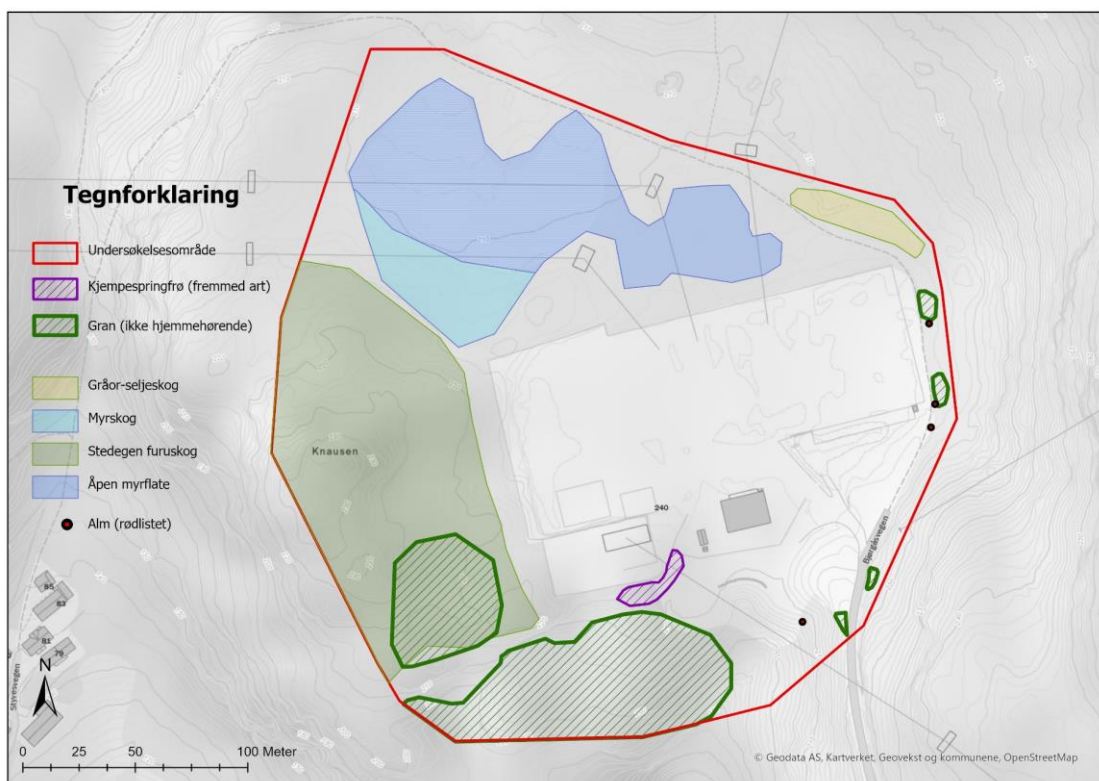
Punkt på nordøstsiden av vegen: Her renner et bekkeløp ut i en kulp, og videre i rør under vegen. Vegetasjon med ungt tresjiktav gran, vier, gråor, bøk og bjørk. Sørøst for kulpen er det bredere med fyllmasser langs vegen. En gjengrodd traktorveg/sti følger bekken østover.

Figur 2: Tv.: Furuskog vest for dagens høyspenningsanlegg. Th: Jordvannsmyr nord for dagens anlegg. Bilder tilhører Multiconsult.

3.1.2 Fremmede arter

Det er jevnt over lav fremmedartsproblematikk i området. Det lilla skraverte arealet i Figur 3 har tett bestand av fremmedarten kjempespringfrø (svært høy risiko). De grønnskaverte områdene har bestander av gran. Forskjellige arter fra granslekta, som sitkagran og norsk gran tilstede. Kjempespringfrø og norsk gran er avbildet i Figur 4. I det aktuelle området regnes gran som en ikke hjemmehørende art. Det er ikke skilt mellom grantype i kartskissen, da det ikke utgjør en vesentlig forskjell for anbefalt håndtering av trevirke og plantemateriale. Langs grøfter og i plantefelt sør for tiltaksområdet er det tydelig at gran er plantet ut. Ellers har den spredt seg sporadisk i området, sannsynligvis fra de plantede bestandene. Arealene tilplantet med gran utgjør en spredningsrisiko og har i dette tilfellet lavere biologisk mangfold enn de naturlige vegeterte arealene rundt høyspentanlegget.

Figur 3: Feltregistreringer etter kartlegging. Kartkilde Geodata AS.

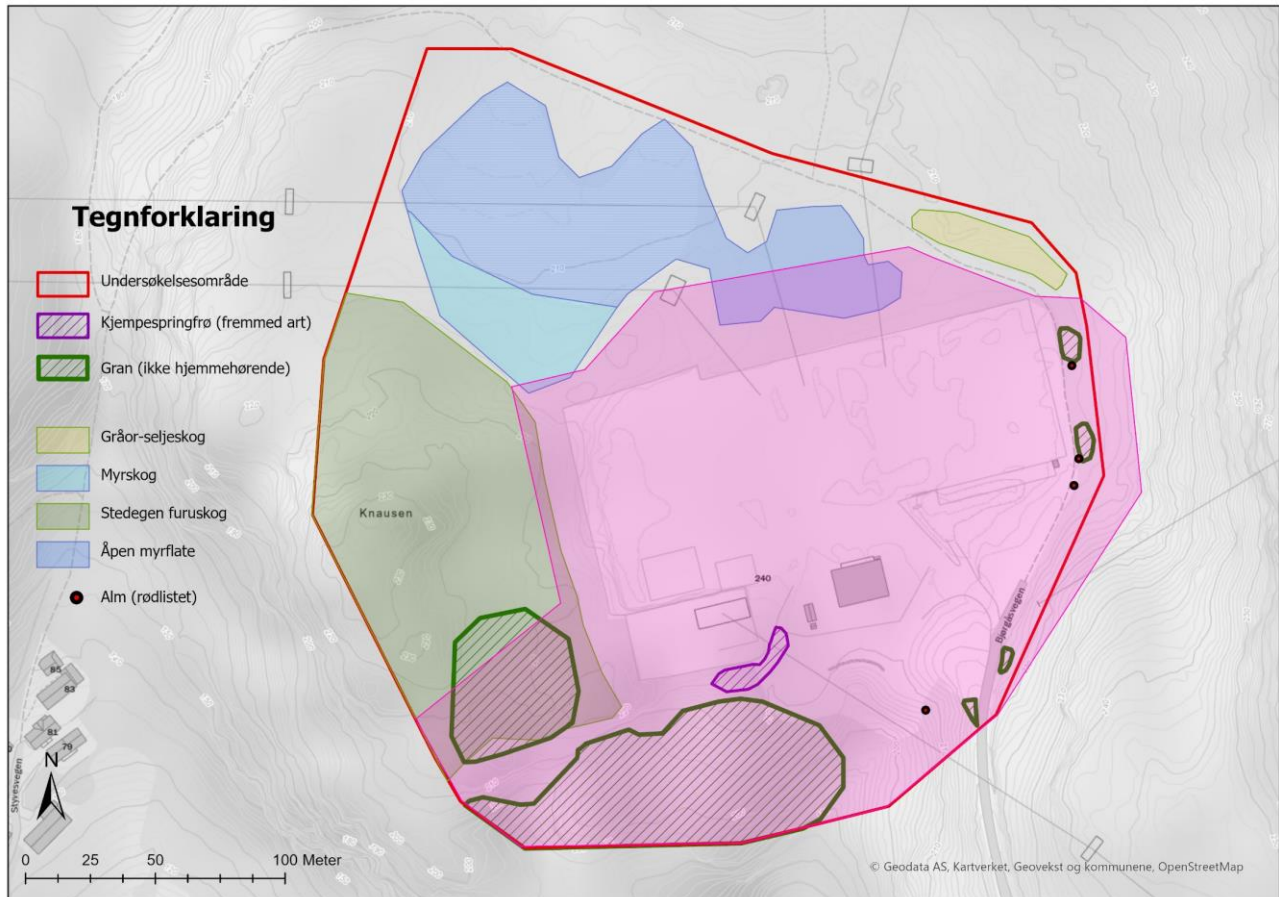

Figur 4: Bilder til høyre og i midten: Fremmedart kjempespringfrø, funnet sør i undersøkelsesområdet. Bilde til venstre: unge grantrær som har frødd som i furuskogen vest i undersøkelsesområdet. Antatt spredt fra granplantefelt. Bilder tilhører Multiconsult.

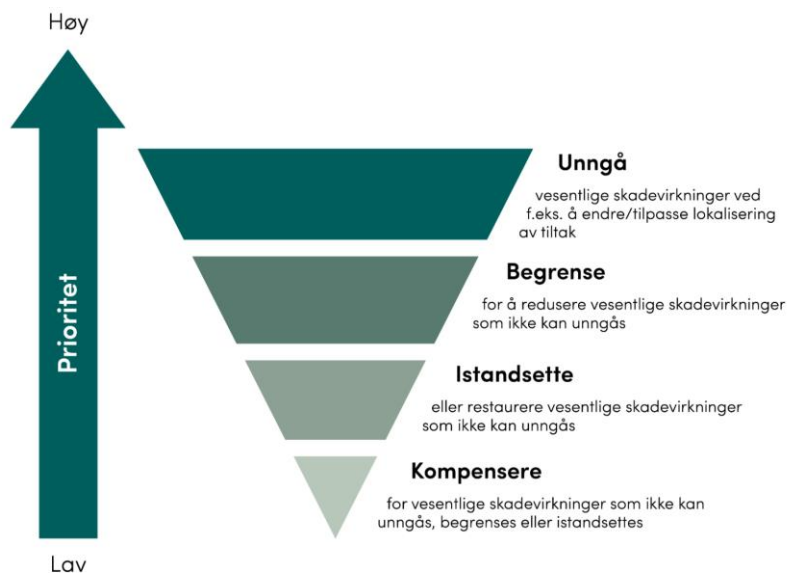
4 Konklusjon og anbefalte tiltak

Her følger noen punktvis innspill, ved inngrep i området:

- Det ble ikke gjort noen registreringer av naturtyper etter Miljødirektoratets instruks eller funn av karplante-, mose- eller lavarter på Norsk rødliste for arter under befaring. Befaringen ble utført i egnet feltsesong. Området er kalkfattig til intermediært, og stedvis vesentlig påvirket av menneskelig aktivitet. Det er ikke grunn til å mistenke at verdier ikke ble fanget opp på befaringstidspunktet.
- Nye arealbeslag bør fortrinnsvis legges til allerede menneskepåvirkede områder. Arealene markert med rosa i Figur 5 er i større grad menneskepåvirket, og har en endret artssammensetning grunnet påvirkningen. Dette gjelder blant annet arealer under kraftlinje hvor vegetasjonen holdes nede, allerede utfylte arealer og grøfter, områder tilplantet av gran, og mindre «restarealer» inneklemt mellom sterkt endret natur. Denne anbefalingen gjelder også ved vurdering av et deponi langs Bjørgåsvegen. Bekk og kulp, samt større trær bør unngås.
- Grønne og blå arealer i Figur 5 består av blå-grønn struktur med stedegen vegetasjon. All nedbygging av stedegen natur skal som første tiltak unngås, etter tiltakshierarkiet [8]. Tiltak skal vurderes etter tiltakshierarkiet for avbøtende tiltak i Figur 6, jf. gjeldende KU veileder M-1941 [8] og Statnett sine målsetninger for natur [9].

Figur 5: Arealene markert med rosa i kartet har størst menneskelig påvirkning.

Figur 6: Tiltakshierarkiet, som inngrep i natur skal følge, etter gjeldende KU metodikk. Figur hetet fra Miljødirektoratet sin veileder M-1941.

- Fremmede arter: Jf. Forskrift om fremmede organismer [10], må ikke massene fra kjempespringfrø spres til nye områder. Spesielt det øverste masselaget (0,1 m) har innehold av

frø fra fremmedarten, og kan ikke håndteres fritt. Det anbefales at masser infisert med kjempespringfrø dekkes med 0,5 m rene masser dersom anleggsarbeidet kommer i kontakt med massene. For å hindre videre spredning skal maskiner og utstyr rengjøres etter at de er benyttet i områder med kjempespringfrø. Det er viktig å ikke introdusere nye fremmede arter til tiltaksområdene i anleggsfase. Maskiner, utstyr og løsmasser som tas med inn i området må derfor være rene for fremmede arter.

5 Referanser

- [1] NGU (u.å.) *Kalkinnhold i berggrunn*. Tilgjengelig fra: https://register.geonorge.no/data/documents/Produktark_kalkinnhold-i-berggrunn_v1_produktark-kalkinnhold-berggrunn-ngu_.pdf (Lastet ned: 19.09.2025)
- [2] Miljødirektoratet (u.å.) *Naturbase*, [Internett]. Tilgjengelig fra: <http://kart.naturbase.no/>. (Lastet ned: 19.09.2025).
- [3] Artsdatabanken (u.å.) *Artskart*, [Internett]. Tilgjengelig fra: <https://artskart.artsdatabanken.no>. (Lastet ned: 19.09.2025).
- [4] Artsdatabanken (2021) *Norsk rødliste for arter 2021*. Tilgjengelig fra: <https://www.artsdatabanken.no/lister/rodlisteforarter/2021/> (Lastet ned: 19.9.2025)
- [5] Artsdatabanken (2023) *Fremmede arter i Norge - med økologisk risiko 2023*. Tilgjengelig fra: <https://www.artsdatabanken.no/lister/fremmedartslista/2023> (Lastet ned: 19.9.2025)
- [6] Miljødirektoratet (2024) *Kartleggingsinstruks - Kartlegging av terrestriske Naturtyper etter NiN2, M-2209*, Miljødirektoratet.
- [7] NIBIO (u.å.) *Kilden*. Tilgjengelig fra: <https://kilden.nibio.no/> (Lastet ned: 13.09.2025)
- [8] Miljødirektoratet (u.å) M-1941 | *Konsekvensutredning av naturmangfold. Vurder påvirkning*. Tilgjengelig fra: <https://www.miljodirektoratet.no/ansvarsomrader/overvaking-arealplanlegging/arealplanlegging/konsekvensutredninger/metode-for-utredning/naturmangfold/1.5-vurder-pavirkning> (Lastet ned: 19.09.2025)
- [9] Statnett (2024) *Natur*. Tilgjengelig fra: <https://www.statnett.no/om-statnett/barekraft/natur/> (Lastet ned: 19.09.2025)
- [10] Lovdata (2015) *Forskrift om fremmede organismer (FOR-2015-06-19-716)*. [Internett]. Tilgjengelig fra: <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2015-06-19-716>. (Lastet ned: 19.09.2025).
- [11] Multiconsult (2025) *Feltnotat fugl og annet dyreliv*, 10261691-01-RIM-NOT-002